

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

04 noiembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Petru Moraru, Nadejda Toma, Ghenadie Nicolaev și Vladimir Timofti,

a judecat în ședință fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Andrei Formusatii, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 mai 2014, în cauza penală în privința lui

Babără Igor Andrei, născut la 22 august 1963, originar și domiciliat în or. Soroca, str. Efstafie Nedovschii 3A, cetățean al R. Moldova

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de fond: 05.08.2013 - 25.09.2013;

Instanța de apel: 24.10.- 05.05.2014;

Instanța de recurs: 28.07.- 04.11.2014;

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca din 25 septembrie 2013, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, Babără Igor a fost condamnat în baza art. 256 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 150 unități convenționale, în sumă de 3.000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Babără Igor exercitându-și funcția de medic în Centrul Perinatal din cadrul Instituției Medico Sanitare Publice Spitalul raional Soroca „A. Prisacari”, începînd cu 28 iunie 2013, acționînd în mod intenționat și din interes material, sub pretextul prestării de servicii medicale oferite nemijlocit la nașterea cu succes, prin operație cezariană și fără careva complicații, în incinta Centrului Perinatal din cadrul Instituției Medico Sanitare Publice Spitalul raional Soroca „A. Prisacari”, suportată la 28 iunie 2013, în jurul orei 11:05, de către sora cet. Cojocari Livia, Cojocari Ana, precum și pentru acordarea ajutorului medical postnatal corespunzător, acțiuni ce țin nemijlocit de obligațiile sale de serviciu, a primit prin extorcare de la Cojocari Livia, bani ce nu i se cuvin, în sumă de 3.500 lei, fapt care a avut loc la 01 iulie 2013, în jurul orei 11:43, în biroul medicilor ordinatori, amplasat la etajul 3 în incinta Centrului Perinatal din cadrul Instituției Medico Sanitare Publice Spitalul raional Soroca „A. Prisacari”, situat în or. Soroca, str. Testimițeanu, nr. 68, după care a fost reținut de către colaboratorii Direcției Generale Teritoriale Nord a Centrului Național Anticorupție.

3. Procurorul, a contestat cu apel sentința, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri prin care Babără Igor să fie condamnat în baza art. 324 alin. (1) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu amendă în mărime de 1500 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 3 ani, iar în temeiul art. 90 Cod penal,

executarea pedepsei cu închisoarea să-i fie suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

În argumentarea cerințelor sale, procurorul a invocat că, vinovăția lui I. Babără în săvârșirea infracțiunii incriminate a fost dovedită integral prin totalitatea de probe administrate în cadrul urmăririi penale și examinate în ședința de judecată.

În viziunea acuzării, instanța de fond, în mod eronat a neglijat valoarea probantă a probelor examinate în cadrul ședinței de judecată, recalificând acțiunile inculpatului de la prevederile art. 324 alin. (1) Cod penal, în cele ale art. 256 alin. (1) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 mai 2014, a fost admis apelul declarat de procuror, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Babără Igor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 256 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 200 unități convenționale în sumă de 4.000 lei.

La adoptarea soluției date, instanța de apel a constatat că prima instanță nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 346¹ Cod de procedură penală, deoarece în cererea înaintată la 20 august 2013 (f. d. 201, vol. I), inculpatul Babără I. a solicitat examinarea cauzei în procedură specială, pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, deoarece el le-a recunoscut și a fost de acord ca ele să fie apreciate de instanță la judecarea cazului dat, însă, în cererea nominalizată a mai fost menționat că, *inculpatul nu a fost de acord cu încadrarea acțiunilor sale în baza art. 324 alin. (1) Cod penal*, susținând că acțiunile sale urmau a fi încadrate în baza art. 256 Cod penal.

Astfel, instanța de apel a stabilit că, prima instanță, fără a verifica condițiile, impuse de dispozițiile art. 364¹ Cod de procedură penală, incorect a dispus aplicarea procedurii simplificate, în timp ce inculpatul nu recunoaște încadrarea juridică a faptei sale, or, potrivit art. 364¹ alin. (9) Cod de procedură penală, prima instanță urma să respingă cererea și să examineze cauza în procedură generală.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel, rejudecând cauza în procedură generală, apreciind probele administrate în ședința instanței de apel, din punct de vedere al pertinenței, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, a constatat în fapt că, Babără Igor exercitând funcția de medic în Centrul Perinatal din cadrul Spitalului raional Soroca „A. Prisacari”, începând cu 28 iunie 2013, acționând în mod intenționat și din interes material, sub pretextul prestării de servicii medicale, oferite nemijlocit la nașterea cu succes, prin operație cezariană și fără careva complicații, în incinta Centrului Perinatal din cadrul Instituției Medico Sanitare Publice Spitalul raional Soroca „A. Prisacari”, suportată la 28 iunie 2013, în jurul orei 11:05, de către sora cet. Cojocari Livia, Cojocari Ana, precum și pentru acordarea ajutorului medical postnatal corespunzător, acțiuni ce țin nemijlocit de obligațiile sale de serviciu, a pretins și a primit de la Cojocari Livia, bani ce nu i se cuvin, în sumă de 3.500 lei, fapt care a avut loc la 01 iulie 2013, în jurul orei 11:43, în biroul medicilor ordinatori, amplasat la etajul 3 în incinta Centrului Perinatal din cadrul Instituției Medico Sanitare Publice Spitalul raional Soroca „A. Prisacari”, situat în or. Soroca, str. Testimițeanu, nr. 68, după care a fost reținut de către colaboratorii Direcției Generale Teritoriale Nord a Centrului Național Anticorupție.

Acțiunile inculpatului Babără Igor, au fost încadrate de către instanța de apel în baza art. 256 alin. (1) Cod penal, adică primirea de către un salariat a unei remunerații ilicite pentru prestarea unor servicii în sfera deservirii medicale, servicii ce țin de obligațiile de serviciu ale acestui salariat.

Astfel, instanța de apel a conchis că vinovăția inculpatului în baza art. 256 alin. (1) Cod penal, pe deplin a fost dovedită prin următoarele probe:

- Declarațiile inculpatului Babără I., din care rezultă că îndeplinind funcția de medic și exercitând exclusiv obligațiile profesionale, la 01 iulie 2013, a primit bani ce nu i se cuveneau în sumă de 3.500 lei, pentru operația efectuată, însă acțiunile date le-a săvârșit în calitatea sa de medic și nicidecum în calitate de persoană cu funcție de răspundere, pe Cojocari A. a internat-o ca medic și nu ca medic-șef, nu a pretins de la Cojocari A. nici o sumă de bani și nu i-a făcut careva facilități;
- Declarațiile martorului Cojocari L., din care rezultă că, în convorbirea cu fiina sa Cojocari Lucia, aceasta i-a comunicat că a discutat cu medicul ginecolog Babără I., care a spus că pentru operația cezariană ce a efectuat-o surorii Ana și pentru ca ea să fie îngrijită corespunzător după operația cezariană, trebuie să-i ofere bani în sumă de 3.500 lei, în caz contrar pacientei nu-i va fi acordată atenția necesară;
- Declarațiile martorului Cojocari V., din care rezultă că, intrînd la medicul I. Babără în birou, l-a întrebat cum ar putea să-l mulțumească și ultimul i-a răspuns că, el i-a comunicat fimei sale Lucia despre ce este necesar, ulterior i-a propus suma de 1.500 lei drept mulțumire, dar nu a fost de acord, la Babără I. a intrat ca la medicul care a făcut operația;
- Procesul-verbal de primire a denunțului de la Cojocari L. din 28 iunie 2013 (f. d. 6, vol. I);
- Cerere din numele lui Cojocari L., adresată DGT Nord al CNA, privind alocarea mijloacelor bănești în sumă de 3.500 lei, ce sunt estorcați de medicul ginecolog I. Babără (f. d. 7, vol. I);
- Procesul-verbal privind controlul transmiterii banilor din 01 iulie 2013, cu planșa foto (f. d. 20-23.vol. I);
- Încheierea judecătorului de instrucție din 01 iulie 2013 prin care a fost admis demersul procurorului și autorizată pe un termen de 30 de zile, efectuarea interceptărilor și înregistrarea comunicărilor și imaginilor, care au avut loc între cet. Cojocari L și Babără I. (f. d. 31, vol. I);
- Încheierea judecătorului de instrucție din 02 iulie 2013, prin care a fost admis demersul procurorului, constatîndu-se respectarea cerințelor legale la efectuarea măsurii speciale de investigații-interceptarea și înregistrarea comunicărilor și imaginilor pe cauză penală nr. 2013970279 între martorul Cojocari L. și Babără I. (f.d. 42, vol. I);
- Procesul-verbal de efectuare a interceptării și înregistrării comunicărilor și a imaginilor din 01 iulie 2013 cu anexele nr. 1 și 2 (f. d. 34-36, vol. I);
- Ordonanța privind recunoașterea și atașarea la dosar a mijloacelor materiale de probă (f. d. 39, 129, vol. I);
- Procesul-verbal de reținere din 01 iulie 2013 (f. d. 74-75);
- Fișa bolnavului de staționar nr. 6223 pe numele lui Cojocari A. (f. d. 79-80);
- Raportul de expertiză nr. 1191-1192 din 11 iulie 2013 (f. d. 136-145) potrivit căruia pe cele 18 bancnote este prezentă inscripția specială cu conținutul „MITA CNA”;

Prin urmare, instanța de apel a considerat neîntemeiat argumentul acuzării despre încadrarea acțiunilor inculpatului în baza art. 324 alin. (1) Cod penal, deoarece reieșind din circumstanțele săvârșirii faptei, stabilite atît în ședința instanței de fond cît și de apel, s-a reținut, că fapta imputată lui Babără I. nu ține de obligațiile sale ca șef

de secție, obligații ce sunt stipulate în fișa postului (f. d. 68-70, vol. I), ci nemijlocit de atribuțiile funcției de medic-ginecolog.

Totodată, făcînd referire la explicațiile date în pct. 14 al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție din 30 martie 2009 nr. 5 „Cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru corupere pasivă or activă”, instanța de apel a concluzionat că în speță inculpatul a exercitat funcții profesionale și nu funcțiile autorității sau a întreprinderii, acțiuni de ordin organizatorico-economic sau acțiuni administrative de dispoziție, or, inculpatul Babără I. exercitînd numai funcția profesională de medic-ginecolog, nu poate fi considerat ca persoana publică a instituției de stat, el nefiînd subiect al infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (1) Cod penal.

4.1. La individualizarea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. art. 61, 75 Cod penal, de persoana celui vinovat, caracteristica pozitivă, recunoașterea vinovăției, căința sinceră și a ajuns la concluzia că scopul pedepsei penale va fi atins prin numirea unei pedepse cu amendă.

5. Procurorul, invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitînd casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În susținerea cerințelor sale, procurorul a menționat, că instanța de apel neîntemeiat a reîncadrat acțiunile inculpatului din prevederile art. 324 alin. (1) Cod penal, în cele ale art. 256 alin. (1) Cod penal.

În acest sens și cu referire la prevederile art. 123 alin. (2) Cod penal, art. art. 57, 58 Cod civil precum și art. 4 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din 04.07.2008, procurorul a menționat că nici instanța de fond nici cea de apel nu au luat în considerație faptul că Instituția Medico Sanitară Publică Spitalul raional Soroca „A. Prisacari”, este o instituție publică, iar inculpatul activează în această instituție.

Mai mult, unicul fondator al Instituției Medico Sanitare Publice Spitalul raional Soroca „A. Prisacari”, este unitatea administrativ teritorială Consiliul raional Soroca, deci Instituția Medico Sanitară Publică Spitalul raional Soroca „A. Prisacari”, în orice situație, are statut de persoană juridică de drept public, subordonată concomitent și Ministerului Sănătății.

Astfel, Babără I. activează în funcția de șef și concomitent și medic al Centrului Perinatal din cadrul Instituției Medico Sanitare Publice Spitalul raional Soroca „A. Prisacari”, fiind numit în funcția respectivă în baza ordinului Directorului instituției nominalizate nr. 65-k din 07 martie 2006 și se încadrează în prevederile art. 123 alin. (2) Cod penal, fiind funcționar public, angajat al unei persoane juridice de drept public și persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public.

În final, recurentul a invocat că, săvîrșirea infracțiunii incriminate inculpatului se confirmă prin cumulul de probe veridice, utile, concludente, care se află într-o coroborare reciprocă, administrate de către organul de urmărire penală în prezenta cauză.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, inculpatul Babără Igor, a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de procuror, solicitînd dispunerea inadmisibilității acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecînd recursul ordinar declarat de procuror, în baza materialelor cauzei și

motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis din următoarele motive.

7.1. Din prevederile art.364/1 Cod de procedură penală rezultă că, procedura simplificată este aplicabilă doar dacă din probele administrate în cursul urmăririi penale reiese că faptele inculpatului sunt stabilite și sunt suficiente date cu privire la persoana acestuia pentru a permite stabilirea unei pedepse. Din conținutul acestei norme rezultă, că aplicarea procedurii simplificate este posibilă numai atunci când din probele administrate în cursul urmăririi penale rezultă că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat.

Insuficiența probatoriului în procedura prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală nu poate fi complinită sau acoperită prin declarația inculpatului de recunoaștere a faptelor. Când această condiție nu este îndeplinită, instanța trebuie să respingă cererea de judecare a cauzei în procedura simplificată. În situația în care insuficiența probatoriului se constată abia cu prilejul deliberării, cauza urmează să fie repusă pe rol și judecată în procedura generală.

Pînă la adoptarea soluției privind admiterea sau respingerea cererii inculpatului, prin care se solicită judecarea cauzei în procedura simplificată prevăzută de art.364/1 Cod de procedură penală, judecătorul la fel este obligat să verifice dacă:

- rechizitoriul este întocmit în conformitate cu prevederile art.296 Cod de procedură penală;

- actele de urmărire penală nu sunt lovite de nulitatea absolută prevăzute în art.251 alin.(2) Cod de procedură penală;

- în faza de urmărire penală nu a fost încălcat principiul legalității în administrarea probelor;

- nu au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale garantate de Convenția europeană (de pildă, se reține utilizarea torturii sau a tratamentelor inumane sau degradante pe parcursul audierilor);

- fapta imputată inculpatului just a fost încadrată în conformitate cu dispozițiile prevăzute în Codul penal;

Din momentul pronunțării încheierii, inculpatul și apărătorul lui nu mai pot renunța pe parcursul procesului penal asupra opțiunii sale de a fi judecată cauza potrivit procedurii simplificate. Dacă, eventual, inculpatul ori apărătorul lui, după adoptarea încheierii privind admiterea cererii de judecare în ordinea art.364/1 Cod de procedură penală, în timpul audierii ori după aceasta, renunță la procedura simplificată, instanța, prin încheiere protocolară, urmează să dispună că renunțarea nu poate fi admisă.

Dacă în cadrul examinării conform procedurii simplificate după audierea inculpatului sau în timpul dezbaterilor au apărut circumstanțe care exclud aplicarea dispozițiilor art.364/1 Cod de procedură penală, instanța de judecată, deliberînd în conformitate cu prevederile art.383 Cod de procedură penală, prin o nouă încheiere motivată, poate relua judecarea cauzei și va judeca cauza în procedura generală.

Această situație cuprinde și cazul când se constată că fapta inculpatului nu a fost încadrată corect.

În situația aplicării de către prima instanță a dispozițiilor art. 364/1 Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată să verifice în principiu îndeplinirea cerințelor dispozițiilor art. 364/1 alin.(1) și (4) Cod de procedură penală și nu poate reține o altă situație de fapt și o altă încadrare juridică decît cea reținută în rechizitoriul și de către prima instanță.

Procedura de examinare a cauzei penale conform prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală este explicată în Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 13 din 16 decembrie 2013 „Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală de către instanțele judecătorești”, inclusiv în pct. 30 al Hotărârii este specificat, cum urmează să procedeze instanța de apel, în caz când constată că examinarea cauzei în procedura art. 364/1 Cod de procedură penală a fost viciată; în pct. 25 al Hotărârii este indicat cum urmează de procedat când inculpatul recunoaște parțial faptele comise, în altă calitate.

Colegiul penal lărgit constată, că în speța dată instanța de apel nu a respectat procedura de examinare a cauzei conform art. 364/1 Cod de procedură penală, probele nu au fost examinate potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță (f. d. 208-210, vol. I), ceea ce duce la concluzia că instanța de apel incorect și pripit a adoptat decizia prin care a recalificat acțiunile inculpatului din prevederile art. 324 alin. (1) Cod penal (*potrivit rechizitoriului*) în cele ale art. 256 alin. (1) Cod penal, ceea ce nu poate fi menținut.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel și ținând cont de motivele casării deciziei atacate să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Andrei Formusatii, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 mai 2014, în cauza penală în privința lui **Babără Igor Andrei** și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, publicată la 25 noiembrie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Petru Moraru

Nadejda Toma

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti